

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 29 grudnia 2020 r.

Pozycja 391

POSTANOWIENIE

z dnia 6 października 2020 r.

Sygn. akt Ts 149/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Piotrowicz – przewodniczący,
Krystyna Pawłowicz – sprawozdawca,
Piotr Pszczółkowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 5 lutego 2020 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 30 września 2020 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez radcę prawnego ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpił o stwierdzenie, że: 1) art. 130 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) w zakresie zwrotu „jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty” jest niezgodny z art. 30 w związku z art. 77 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust. 1; art. 47 w związku z art. 77 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1; art. 77 ust. 2; art. 31 ust. 3; art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 2; art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; 2) art. 370 k.p.c. w zakresie zwrotu „nieopłaconą” jest niezgodny z art. 30 w związku z art. 77 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust. 1; art. 47 w związku z art. 77 ust. 1 oraz w związku z art. 45 ust. 1; art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1; art. 77 ust. 2; art. 79 ust. 1; art. 31 ust. 3; art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 2 Konstytucji; 3) art. 123 § 2 oraz art. 398²³ § 2 zdanie 2 k.p.c. jest niezgodny z art. 10 ust. 2; art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 2; art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 2 Konstytucji; 4) art. 394 § 1 k.p.c. w zakresie, w jakim „nie dotyczy on orzeczeń sądu drugiej instancji gdy w przedmiocie wskazanym w tym przepisie sąd ten wypowiada się po raz pierwszy” jest niezgodny z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 176 ust. 1; art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1; art. 31 ust. 3; art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji; 5) art. 77 § 1 i 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 52, ze zm.) jest niezgodny z art. 10 ust. 2; art. 10 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1; art. 45

ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 2 oraz w związku z art. 10 ust. 2; art. 45 ust. 1 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji.

Zarządzeniem z 7 listopada 2019 r. sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi m.in. przez wskazanie sposobu naruszenia konstytucyjnych praw i wolności oraz doręczenie oryginałów lub poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii dokumentów dołączonych do skargi. Zarządzenie doręczono skarżącemu 13 listopada 2019 r.

Pismem z 21 listopada 2019 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do niniejszego wezwania.

Postanowieniem z 5 lutego 2020 r., doręczonym skarżącemu 17 lutego 2020 r., Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej ze względu na nieusunięcie braków formalnych skargi w ustawowo przewidzianym terminie (art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK).

Na postanowienie to – 24 lutego 2020 r. (data nadania) – skarżący złożył zażalenie, w którym wniósł o nadanie skardze dalszego biegu. Zarzucił w nim, powołując się na orzecznictwo sądów powszechnych, że Trybunał błędnie przyjął, iż skarga konstytucyjna „była obarczona jakimkolwiek brakiem formalnym” i w związku z tym – w jego ocenie – „wezwanie z dnia 7 listopada 2020 r. jako nieuzasadnione nie mogło odnieść żadnych negatywnych skutków procesowych” (zażalenie, s. 5).

Zdaniem skarżącego „[w] uzasadnieniu skargi na kilkudziesięciu stronach wyводу punkt po punkcie określono dokładnie kwestionowane przepisy wskazując przy tym jakie wolności skarżącego i w jaki sposób zostały naruszone oraz uzasadniono tenże zarzut” (s. 3 zażalenia). Podniósł przy tym, że w ocenie Sądu Okręgowego w Krakowie „«[w]ezwanie do uzupełnienia braków formalnych jest zastrzeżone i ograniczone wyłącznie do takich braków, które faktycznie uniemożliwiają nadanie sprawie biegu. Tym samym wyłączona jest jakakolwiek dowolność». Podobnie Sąd Okręgowy w Katowicach (...) [który] wskazał, [że] przepis art. 373 KPC [ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1460, ze zm.; dalej: KPC)] (...) «należy odczytywać łącznie z art. 130 KPC. Odrzucenie apelacji z powodu nieuzupełnienia braków formalnych w wyznaczonym terminie dotyczy zatem tylko takich braków, które uniemożliwiają nadanie apelacji prawidłowego biegu» (...). Podzielając t[ę] konstatacj[ę] wskazać należy, [ż]e dokładne i niebudzące wątpliwości określenie przedmiotu zaskarżenia (...) nie stanowiło przeszkody w nadaniu biegu sprawie”. Skarżący wskazał także, że zacytowane postanowienia Sądu Okręgowego stanowią realizację poglądu wyrażonego w orzecznictwie Sądu Najwyższego (s. 4-5 zażalenia).

Sformułował również zarzut, w myśl którego u.o.t.p.TK „nie określa, nie definiuje i nie zawęża obowiązku do doręczenia oryginału lub potwierdzonej za zgodność z oryginałem kopii orzeczeń. Obowiązek taki nie został nałożony przez ustawodawcę. Przedmiotową kwestię normuje jednoznacznie [a]rt. 129 § 2 KPC w związku z [a]rt. 36 [u]staw[y] z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym który jednoznacznie określa, że żądanie doręczenia oryginału dokumentu albo jego poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii może nastąpić wyłącznie na zarzut procesowy” (s. 5 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c

w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał Konstytucyjny uznaje, że postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe. Formułując zarzuty przedstawione w zażaleniu skarżący nie zdołał skutecznie podważyć podstawy odmowy, tj. nadesłania pisma usuwającego braki formalne skargi z przekroczeniem ustawowo przewidzianego terminu (art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK).

Zażalenie nie wnosi do rozpatrywanej sprawy żadnych nowych merytorycznych argumentów, stanowi jedynie polemikę z ustaleniami Trybunału, negującą to, iż badana skarga konstytucyjna była dotknięta jakimkolwiek brakiem uniemożliwiającym nadanie jej dalszego biegu i w związku z tym skarżący wskazuje, że wystosowane w niniejszym zakresie zarządzenie było nieuzasadnione. A co za tym idzie, ustalenia Trybunału w zakresie nieterminowego ustosunkowania się do wezwania nie powinny wywołać wobec niego negatywnych skutków procesowych.

Ustosunkowując się do pierwszego zarzutu ocenić należy, iż zasadnie uznano, że złożona przez skarżącego skarga nie wyjaśnia, w jaki sposób treść kwestionowanych przez niego przepisów wpłynęła na naruszenie jego konstytucyjnych praw i wolności. W dotychczasowym orzecznictwie Trybunał podnosi bowiem, że „skarżący obowiązany jest przedstawić konkretne i przekonujące argumenty świadczące o niekonstytucyjności zakwestionowanych regulacji. Tym samym skarżący nie tylko winien wskazać, jakie konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone kwestionowaną regulacją, lecz także opisać «sposób» tego naruszenia. Argumenty te muszą koncentrować się na problemie merytorycznej niezgodności zachodzącej między unormowaniami stanowiącymi przedmiot skargi konstytucyjnej oraz tymi, które określone są w niej jako wzorce kontroli (zob. postanowienie TK z 8 maja 2009 r., sygn. Ts 242/07, OTK ZU nr 5/B/2009, poz. 373). Tym samym nie wystarczy, że skarżący wskaże określone przepisy oraz przepisy konstytucyjne, z którymi są one, w jego opinii, niezgodne. Musi on także wyjaśnić, na czym owa niezgodność polega. Jest to przesłanka konieczna do uznania dopuszczalności skargi konstytucyjnej” (postanowienie TK z 2 lutego 2012 r., sygn. SK 14/09, OTK ZU nr 2/A/2012, poz. 17). Przesłanka odpowiedniego uzasadnienia zarzutów nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie (zob. wyrok TK z 19 października 2010 r., sygn. P 10/10, OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 78; postanowienie TK z 25 lutego 2015 r., sygn. Tw 37/14, OTK ZU nr 1/B/2015, poz. 3). Charakter skargi konstytucyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia wymusza bowiem „przyjęcie założenia, że nadanie jej dalszego biegu w wyniku wstępnej kontroli uwarunkowane jest prawidłowym, tj. przekonującym, a nie dowolnym, uzasadnieniem zarzutów skarżącego. Z tego powodu ustawodawca przewidział obowiązek skorzystania przy jej sporządzaniu z pomocy profesjonalnego pełnomocnika. Trybunał, oceniając realizację tej przesłanki formalnej, może więc stosować surowsze kryteria niż w przypadku zwyczajnych środków odwoławczych, takich jak apelacja” (postanowienie TK z 19 lutego 2020 r. sygn. Ts 141/19, OTK ZU B/2020, poz. 143).

Na uwzględnienie nie zasługiwał również drugi zarzut. Skarżący błędnie utrzymuje, iż Trybunał nie był uprawniony wzywać go do usunięcia braku formalnego skargi przez nadesłanie oryginałów (lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem) dokumentów dołączonych do skargi. Podczas gdy podstawę prawną wskazanego wyżej działania stanowi art. 129 § 3 k.p.c. w związku z art. 36 u.o.t.p.TK (zob. postanowienie TK z 27 lipca 2012 r., sygn. akt Ts 169/10, OTK nr 4/B/2012 poz. 341).

W związku z powyższym, skład orzekający w niniejszej sprawie uznaje, że prawidłowo postąpiono wzywając skarżącego do usunięcia wyżej wymienionych braków formalnych skargi. W jego treści zawarto pouczenie, że w przypadku nieusunięcia wskazanych braków w wyznaczonym terminie, wydane zostanie postanowienie o odmowie nadania skardze dal-

szego biegu. Ostatni dzień terminu ich usunięcia przypadła na 20 listopada 2019 r. Mimo upływu przewidzianego prawem terminu, braki te nie zostały przez skarżącego usunięte, co – jak słusznie zauważył Trybunał w postanowieniu z 5 lutego 2020 r. – implikowało konieczność odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu (art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK).

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.